

Marian Mudder

Volgende keer bij ons

A.W. Bruna Fictie

'Kom je bed uit. Je moet me helpen. Papa gaat weg.'

Mama schudt me wakker.

Ze is in paniek. Ze huilt.

Ik spring mijn bed uit en ren achter haar aan naar de grote slaapkamer.

'Doe iets.' Ze duwt me naar binnen en sluit de deur achter me.

In de slaapkamer van mijn ouders hangt de geur van alcohol.

Mijn vader staat wankel op zijn benen. Er ligt een koffer op het bed. Hij staat voor de garderobekast, trekt zijn kostuums van de knaapjes en slingert ze op een hoop achter zich.

'Ik ben het zat,' schreeuwt hij. 'Ik blijf hier geen dag langer.'

Hij houdt zich aan de kastdeur vast om niet om te vallen.

'Papa?' Ik trek aan zijn broekspijp. 'Papa, ga je echt weg?'

Hij kijkt me aan. Zijn gezicht is een beetje bezweet en zijn ogen zijn rood doorlopen.

'Wat doe jij hier? Jij hoort in je bed te liggen.' Hij maakt rare smakkende bewegingen met zijn mond. Zijn adem stinkt. Ik pak zijn been en klem me vast.

'Niet weggaan, papa.' Ik begin te huilen.

'Ja, begin jij ook nog es. Jullie hangen als een molensteen om mijn nek.' Zijn barse stem klinkt door het hele huis.

'Hoor je dat? Jullie allemaal.'

Hij haalt zijn hand door mijn haar.

'Heeft je moeder je uit bed gehaald?'

Ik knik.

'Wel potverd...' In twee stappen is hij bij de deur en trekt hem

open. Mama staat op de gang. Met twee handen houdt ze haar ochtendjas dicht. Ze draagt roze pantoffels met strikjes. Die doe ik weleens aan als ik speel dat ik Jane Bond ben die een vrije dag heeft.

‘Niet doen,’ zegt ze en ze doet een paar stapjes achteruit.

‘Je moet de kinderen erbuiten houden!’ schreeuwt hij. ‘Wat zeg ik nou altijd, je moet de kinderen erbuiten houden.’

Opeens komt Boef vanuit de slaapkamer de gang in rennen. ‘Zuïplap,’ gilt hij en hij geeft mijn vader een duw. Hij valt tegen de muur. Boef rent langs mijn vader, pakt me vast en trekt me de garderobekast in. Aan de binnenkant van de deuren hangen mijn vaders stropdassen. Hij trekt eraan en sluit de deuren. We kruipen achter de pantalons en de jurken. Hij slaat zijn armen stijf om me heen.

‘Alles komt goed, iedereen heeft recht op geluk. Alles komt goed, iedereen heeft recht op geluk.’ Hij fluistert het in mijn oor. Ik voel hoe zijn lichaam trilt.

‘Ga je me nog vertellen waar je bent geweest?’ brult mijn vader.

‘Dat kan ik beter aan jou vragen,’ krijst mijn moeder.

‘Ik vraag het nog een keer: waar ben jij geweest?’ schreeuwt hij deze keer met een stem die dondert, een stem waar de glazen op de nachtkastjes van rinkelen, en waardoor ik in elkaar krimp van angst.

Boef houdt zijn handen voor mijn oren. Ik schud mijn hoofd en duw ze weg...

‘Nergens,’ hoor ik mama zeggen. ‘Wat kan jou het schelen waar ik ben geweest.’

Ik hoor een klap en ik hoor glas rinkelen. Porselein dat op de grond kapot valt.

‘Ik wou dat je dood was,’ jammert mama.

‘Je moet je bek houden! Hou je bek!’ hoor ik mijn vader roepen.

Boef houdt weer zijn handen voor mijn oren.

‘Alles komt goed,’ fluistert hij weer. ‘Iedereen verdient het om gelukkig te zijn. Drie keer snel ademhalen en één keer lang. Drie keer snel ademhalen en één keer lang. Weet je nog? Als we het moeilijk hebben moeten we drie keer snel ademhalen en één keer lang.’

Ik begin snel adem te halen. Ik word duizelig. Ik begin zachtjes te huilen.

‘Stil maar,’ zegt hij. ‘Je moet niet huilen.’ Hij legt zijn handen op mijn ogen. Mijn achterhoofd leunt tegen zijn borst. Ik voel hoe hij langzaam en heel diep inademt.

‘Het is genoeg geweest. Ik ga er wat aan doen.’

Hij laat me los en kruipt op handen en voeten om me heen, duwt de kastdeur open, staat op en springt eruit.

‘Batman to the rescue,’ roept hij. Hij rent de gang in. Een kapot gevallen vaas ligt op de grond. Mijn moeder ligt ernaast. Ze heeft een snee in haar voorhoofd en er loopt bloed over haar gezicht.

Boef springt op de rug van mijn vader. Het is alsof er een babyaapje op de rug van een gorilla springt. Mijn vader richt zich op alsof hij niet snapt wat er gebeurt en schudt hem van zich af. Boef valt op de grond maar herpakt zich en roffelt met zijn vuisten op de borst van mijn vader. ‘Dood moet je, dood moet je,’ schreeuwt hij in razernij.

Mijn vader kijkt er even naar, pakt hem dan in zijn nek vast, draait zijn arm achter zijn rug en sleept hem naar zijn eigen kamer. Ik ren erachteraan. Boef gilt en trapt. Boef is klein en mijn vader is groot en sterk. En woedend. En dronken. Als hij zo kijkt als nu houd ik me stil. Dan duw ik mijn rug tegen de muur en sta ik stokstijf stil. Annemaria Koekoek. Als ik me niet beweeg dan word ik niet gezien. De deur van Boefs kamer is zacht en beplakt met een dikke laag schuimrubber, zodat er geen geluid in en geen geluid uit kan komen. Het schuimrubber schuurt zacht over de vloer en de deur valt met een zachte plof in het slot. Door de luchtverschuiving worden mijn haren heel licht opgetild. Dan is het oorverdovend stil in huis.

GOOD DAY SUNSHINE

‘Hij doet zijn huiswerk niet en komt met een 8,5 thuis. Dus zeg ik tegen hem: “Als je nou heel hard had gewerkt en een 7,3 had gehaald dan was het hartstikke goed geweest. Maar een 8,5 terwijl je niets hebt gedaan dat is niet oké.”

Sonja kijkt me aan en verwacht bijval.

‘Een 8,5 is toch geweldig?’ probeer ik voorzichtig.

‘Ja, maar hij heeft niets gedaán,’ zegt ze weer, en ze verslikt zich bijna in haar eigen verontwaardiging.

‘Hij had een 9,5 kunnen hebben of een 10.’ Ze spreekt de 10 uit met een scherpe t. Om te benadrukken dat een 10 echt goed is, en dat haar zoon die dus met een beetje moeite had kunnen halen.

‘Maar dat is toch twee keer zo knap,’ antwoord ik en ik moet me inhouden om ‘twee’ niet met dezelfde nadruk uit te spreken als zij zojuist gedaan heeft met ‘tien’. ‘Een 8,5 halen terwijl hij er niets voor heeft hoeven doen is toch juist heel goed?’

En verder zou ik willen zeggen dat als het hem zo makkelijk afgaat, hij tijd en energie overhoudt om dingen te doen die hij leuk vindt, om zich op andere gebieden te ontwikkelen. Maar dat is geloof ik niet de bedoeling. Hij moet harder rennen, het uiterste uit zichzelf halen, zoals overal het uiterste uit gehaald moet worden waardoor we met een uitgeputte economie zitten; een economie die altijd moet groeien en onze aarde uitput. En het begint thuis, die narigheid, naast de open haard, bij het schoentje dat voor Sinterklaas wordt neergezet. Dat zou ik willen zeggen, maar ik doe het niet. Beter van niet.

Ze kijkt me aan met een blik die mij vertelt dat ik er niets van snap. Ik ben geen moeder. Ik begrijp niet dat presteren op nummer 1 staat en gelukkig zijn op nummer 2, of misschien wel helemaal niet in de lijst voorkomt. Zo ben ik opgevoed. Zo is zij opgevoed. Het heeft ons doodongelukkig gemaakt, maar zij zet het patroon doodleuk voort. Misschien dat haar kind wel weet hoe deze race tot een succesvol einde te brengen. De maatschappij draait op succes en succes wordt nog altijd uitgedrukt in cijfers, in economisch gewin en niet in gradaties van geluk. Geluk, geluk, dat zijn van die achterhaalde begrippen, mevrouwetje. Ik zou een heel andere moeder zijn dan Sonja. Denk ik. Hoop ik. Maar om elk risico uit te sluiten heb ik geen kinderen. Ze zucht en neemt nog een haal van haar sigaret. 'Soms heb ik gewoon een kinderdip. Dan maakt het me geen fuck meer uit wie er op ze past, als ze maar in leven blijven.'

We zitten in de serre, het fijnste plekje van het huis, vooral om drie uur 's middags wanneer de zon er pal in schijnt. De zon heeft een rustgevende uitwerking op me en doet mijn zorgen wegsmelten. Als ik zachtjes sudderend in de zon zit, kan het gebeuren dat alles van me afvalt en dat de wereld voor korte tijd stil is. Dan kan het gebeuren dat de wereld mijn vriend is. Een veilige vriend, bij wie het goed toeven is. Het zijn momenten van geluk waar ik bewust van wil genieten, omdat de wereld niet zo vaak stilstaat. De wereld gaat bijkans ten onder, de beschaving zoals we die kennen staat op het punt van instorten, maar hier in mijn serre is er rust. Zielsgelukkig word ik ervan. Het is het moment dat ik me graag opkrul op de bank waar ik nog een streepje zon pak, dan kies ik een onderwerp waar ik es lekker over ga zitten nadenken. Zo heb ik ooit het bladerdeeg uitgevonden. In gedachten zag ik het voor me; de flinterdunne, knapperige laagjes deeg en vroeg me af hoe het gemaakt zou worden. Ik bedacht hoe het deeg uitgerold zou moeten worden en er dan telkens een laagje vet op aangebracht zou moeten worden om het vervolgens te vouwen en uit te walsen. Later keek ik in het kookboek en warempel, het klopte. En zo heb ik dus eigenlijk het bladerdeeg uitgevonden. Het bestond al, maar dat is een kleinigheid.

‘Zullen we buiten gaan zitten?’ vraagt Sonja.
‘Ik zit hier net zo lekker in het zonnetje.’
‘Koukleum.’
‘Ik ben geen koukleum, ik heb het graag warm.’
‘Mag ik dan de deur op een kiertje zetten?’ Ze wappert met haar handen om zich heen. ‘Ik heb een opvlieger.’
Ander onderwerp.
‘Zal ik een kopje thee zetten?’
‘Ja, lekker. En doe er een glas koud water bij.’
Ik loop naar de keuken, zet de waterkoker aan en slaak een zucht.

De dag begon zo heerlijk. Er is niets heerlijker dan wakker worden door het gezang van de vogeltjes die vertellen dat de zon schijnt, *that it's gonna be a bright sunny morning*. Wakker worden uit een diepe ontspannen slaap met rugspieren die aanvoelen als natte vaatdoekjes, zo slap en zacht. Ik hoorde vinkjes en een krånige merel die op het dak uit volle borst tekeering. Het zachte geruis van de bomen achter in de tuin. De rustige ademhaling van Rig die naast me lag te slapen.

*Wake up you sleepy head
Put on some clothes, shake up your bed
Put another log on the fire for me
I've made some breakfast and coffee*

Ik laat een paar blaadjes Buddha Amacha-thee in de kopjes vallen. Het is een bijzondere thee en kost € 19,95 per ons, maar dan heb je ook wat. Deze thee vraagt om een rustige wijze van zetten, geen kokend water, want dan verbrandt het tedere blad. De thee wordt gemaakt van hortensiabladeren die worden gedroogd op bananenbladeren, wat de thee een intens zoete smaak geeft. Japanners kennen er magische krachten aan toe, zoals het uitbannen van kwade geesten. Hoe toepasselijk op deze zonnige dinsdagmiddag.

WAT KOM JE NOU TOF DOEN MET JE STAART EN JE SNORHAREN?

Nouba, mijn kat, zwiepstaart om me heen en rekt zich uit waarbij hij zijn voorpootjes steeds een beetje verder weg zet en tegelijkertijd zijn teentjes strekt. *Downward facing cat*. Daar kan menig yogi een puntje aan zuigen. Vreemd eigenlijk dat geen enkele yogapose de naam van een kat heeft. Nouba is een Abessijn, intelligent en aanhankelijk, net als Rig. Ik heb hem gekregen als kitten van zeven weken. Het is een boef, een jager. En hij jaagt voor mij. Ik ben zijn lady. Een kat schijnt de mens als een gelijke of een ondergeschikte te zien. Ik ben zijn moeder, zijn vrouw en zijn maatje. Meestal slaapt hij op bed, maar in de zomer blijft hij 's nachts weleens buiten om me 's ochtends te verrassen met een dood vogeltje: 'Kijk es! Voor jou!'

Ik til hem op en duw mijn neus in zijn dikke vacht. Zijn lichaam trilt van het spinnen. Ik leg hem over mijn schouder en buig een stukje voorover zodat hij over mijn rug naar de plank aan de muur kan lopen waar de kattensnoepjes staan. Het is ons kleine ritueel. Ik trek het zakje open en geef hem een snoepje en vul zijn bakje met brokjes. Ik aai hem even over zijn rug. Zijn ruggengraat golft mee onder mijn aanraking. Dan draait hij zich om en sjokt de keuken uit de trap op. Tijd om een uiltje te knappen. Daar benijd ik katten om. Om het gemak waarmee ze lui zijn. Een kat zal nooit denken: 'Ik hoop dat niemand denkt dat ik een waardeloze kat ben omdat ik een uiltje lig te knappen.' Een kat knapt een uiltje. Punt. Een kat doet alles wat hij doet met alles wat hij in zich heeft en heeft geen last van zelfcensuur. Daarom

kunnen ze zo goed op de centrale verwarming springen. Iets wat best een hachelijke onderneming is als je er goed over nadenkt. Vooral als het zo'n ouderwetse is zoals in mijn huis, met hoge, scherpe, uitstaande compartimenten. Maar omdat ze niet kunnen denken: 'godallemachtig, als ik dat maar haal, en waarom heeft die centrale verwarming geen glad oppervlak, dat is toch geen doen zo voor mijn poezenpootjes!' doen ze het moeiteloos. De kat accepteert de realiteit geheel zoals hij is. Hoe meer ik hierover nadenk, hoe vaker ik me afvraag waarom we ons intellect in godsnaam hebben. Het lijkt mij in elk geval voornamelijk in de weg te zitten. Poezen. Dat moet ik even op mijn lijst '*wat maakt het leven de moeite waard*' schrijven die ik op de muur in de woonkamer annex winkel heb geschreven. Ik ben er vlak na mijn scheiding van Robbert mee begonnen. Kleine geheugensteuntjes voor op moeilijke momenten.

Wat maakt het leven de moeite waard?

Giraffen. Tussen kangaren lakens slapen. Rozenthee.

Lobelia. Magnolia.

Tiramisu met een vleugje kaneel. Tropische varenen. Kikkers in de nacht.

Vlinders. Wruvend gras. Lupine. Roze en blauw.

Een vulpen met een dikke punt die gemakkelijk over het papier glijdt.

Een fontein waar een regenboog overheen hangt.

Hollandse garnalen pellen. Risotto met appel en bloedworst.

Overgave.

Het gebuid van de wind die door de bomen waait. Rozenbottelolie.

Stokrozen. De waterlelies van Monet.

Het origineel van De kus en de panda's Yang Yang en Long Hui in Wenen. Sachertorte in Wenen.

Gloomy sunday in de uitvoering van Peter Wolf.

Een glas Tignanello. Een rijpe perzik. Seringen.

Trenwilgen. Jasmijn. Velours.

Monte bianco. Kastanjepuree met slagroom. Bladerdeeg.

Buddha Amacha-thee. Verveine, vers uit de tuin. Kroonluchters.

Truffels. Frambozen.

Rijstpudding met rozenwater. Port.

Tuberoos, de bloem van de zinnelijkheid. Gardenia.

Iris.

Dat laatste heeft Rig er een paar maanden geleden op de dag dat we elkaar leerden kennen bij geschreven. ‘Waarom staat jouw naam niet in die lijst?’ vroeg hij.

‘Omdat ik degene ben die het heeft geschreven. En ik heb het geschreven om me beter te voelen, niet omdat ik mezelf zo vreselijk de moeite waard vond.’ Ik zei het in alle eerlijkheid en stelde me zonder erbij na te denken heel kwetsbaar op.

‘Jij bent toch degene die het leven de moeite waard vindt, die observeert, constateert en jezelf het plezier verschaft van alles wat je hier opschrijft. Dan ben jij het toch bij uitstek die het leven de moeite waard maakt. Zonder jou geen ervaring; en hoe beter de ervaring, hoe beter jij het doet. Toch?’

De tranen schoten in mijn ogen toen hij dat zei. Ik probeerde ze weg te knippen. Ik wist niet zeker of hij de waarheid sprak of dat hij maar wat zat te zwetsen. Ik werd altijd ontroerd door een man die iets mooi kon zeggen. Bloemrijke, gevoelige taal: daar ben ik gevoelig voor. Was hij een goede acteur of een oplichter? Toen pakte hij de stift die naast de tekst aan een touwtje hangt, vroeg: ‘Mag ik?’ en schreef mijn naam erbij. Het is het liefste wat een man ooit voor me heeft gedaan.

Ik snijd twee punten polentataart af die ik vanmorgen voor de lunch heb gemaakt.

Een taart met gelijke delen boter, suiker en amandelen. Moddervet, maar o zo lekker. Ik giet het water op de theeblaadjes, pak de twee kopjes en ruik eraan. De zoete geur van de thee doet me glimlachen. Ten strijde met een goed humeur. Hoe anders de vijand te bestrijden dan met een goed humeur.

EEN BLINDE VLEK TER GROOTTE VAN FLORIDA

Ik loop de serre in. Het is weer gaan regenen. Ik zie dat Sonja een sigaret heeft uitgedrukt in de blauwe hortensia die op het trappetje bij de tuindeur staat.

‘Er staat een asbak op tafel,’ zeg ik.

Ze kijkt op.

‘Ik heb hem al uitgedrukt, ik weet toch dat je niet wil dat ik binnen rook.’

‘Ik heb liever niet dat je je sigaretten in mijn hortensia uitdrukt.’

‘Wat maakt dat nou uit. Het wordt compost. Een sigaret is een natuurlijk product.’

‘Ik wil het gewoon niet hebben. Ik vind het een rot gezicht.’

Geïrriteerd staat ze op en pakt de peuk om hem in de asbak te gooien.

‘Zo goed?’

‘Ik heb er een stukje polentataart met amandelen en citroen bij gedaan.’

‘Polenta? Een taart van polenta? Is dat lekker?’

‘Probeer maar.’

Ze pakt het schoteltje van me aan en prikt in de taart, neemt een hap en kauwt even bedachtzaam.

‘Lekker, heel lekker,’ zegt ze. ‘Dat kun je wel. Dat heb je van mama. Heb je in de gaten dat je steeds meer op mama begint te lijken?’

Sonja heeft de bijzondere eigenschap om precies de verkeerde

knoppen in te drukken. Dat is een zeldzaam talent. Dat moet ik haar nageven.

‘Heb je nog meer goed nieuws vandaag?’

‘Nou zeg, alsof het zo erg is om op mama te lijken.’

‘Dat is behoorlijk erg, Sonja. Sterker nog: ik ben al een leven lang bezig om vooral niet op mama te lijken.’

‘Stel je niet aan.’

‘Ik stel me niet aan. Als ik het nou zo voel, dan voel ik het zo. Mag het alsjeblieft?’

‘O nou, ik wist niet dat je boos werd.’

Onuitstaanbaar, zo’n antwoord. Onuitstaanbaar.

‘Je kunt toch goed koken.’

‘Ja, ik kan goed koken,’ zeg ik afgemeten.

En ik bak net als mijn moeder uitstekende taarten die ik met dezelfde nauwgezetheid vervaardig. Maar komt dat omdat ik op haar lijk of omdat ik een passie heb voor de goede dingen in het leven? Ik hoop dat het bij mij uit iets anders voortkomt dan bij mijn moeder, en daarom lijk ik niet op haar. Ik heb andere drijfveren. Dat hoop ik althans. Dat hoop ik met heel mijn hart. Maar misschien heb ik wel een blinde vlek ter grootte van Florida. Wie zal het zeggen?

‘Hoe gaat het verder?’ vraagt ze.

‘Goed,’ antwoord ik. Nu snel een wedervraag bedenken zodat ik verder niets hoeft te vertellen, maar ze is me voor en vraagt: ‘Hoe is het met je liefdesleven? Hoor je nog weleens wat van Robbert?’ Een goed gemikte vraag. Ze heeft mijn tevredenheid geroken en dat vraagt om maatregelen. Natuurlijk vraagt ze naar Robbert. Robbert is mijn wond.

ROBBERT

Om acht uur in de ochtend werd het huwelijk tussen Robbert en mij voltrokken. Het was winter, het vroom en de bomen waren bedekt met een laagje ijs. We waren jonge dertigers en vonden onszelf modern en artistiek, van het type dat het instituut huwelijk afwijst, maar de bijbehorende status toch wel handig vindt. Tijdens onze huwelijksbrunch hadden we een bus neergezet waarin mensen tips kwijt konden voor het voorkomen van een scheiding. De meeste adviezen die we kregen waren nogal dwaas: doe de dop van de tandpasta er na het poetsen weer op. Nadat de gasten waren vertrokken, werd het stil in huis. ‘Noem nou eens iets echt romantisch wat we zouden kunnen doen,’ vroeg ik mijn kersverse eega. ‘We kunnen een bad nemen,’ opperde Robbert. Ik wilde niet in bad. ‘We kunnen lunchen met gekoelde witte wijn en zalm,’ zei hij. Ik kon geen zalm meer zien. De bruiloft was voorbij, de stilte verstikkend en ik kreeg een gevoel van teleurstelling dat optreedt wanneer iets waarnaar je lang hebt uitgekeken achter de rug is. Hoera, we zijn getrouwd. Wat nu? Ik besloot wat te wandelen en liep naar het stadscentrum waar ik mijn neus tegen het raam van de bakker drukte en een man deeg zag kneden dat zo zacht was als een babyhuidje. Daarna keek ik wat rond in een antiekwinkel. Uiteindelijk belandde ik bij de tattooshop. Om de een of andere reden besloot ik naar binnen te gaan. ‘Heb je ook semipermanente tatoeages?’ vroeg ik de vrouw die mij te woord stond. ‘Ja, van henna,’ antwoordde ze. Ze vertelde over heel mooie, sprekende bruine Indiase bruiloftstatoeages die zes

weken blijven zitten en liet me foto's zien van Indiase vrouwen met edelstenen in hun neus en allerlei krul- en vlechtmotieven op hun armen geschilderd – met henna. De schilderijen verwezen naar de complexiteit van het weefsel tussen twee mensen, met draden – banden – waarvan begin en eind moeilijk zijn te ontrafelen. Ik besloot er een te nemen. 'Waar?' vroeg ze. 'Hier,' zei ik, en ik legde mijn handen op mijn borsten en buik. De vrouw trok haar wenkbrauwen op. 'Prima,' zei ze.

Ik trok mijn blouse uit en ging op tafel liggen, terwijl ik haar achter in de zaak verf en poeders hoorde mengen. Ze keerde terug met een zwart flesje waarin een dieprood, glinsterend smeersel zat en vervolgens verfraaide ze me, veranderde ze mijn lichaam in een staak vol nieuwe gewassen, vol bladeren en bloemen. Als laatste schilderde ze, laag rond mijn heupen, een verfijnde kuisheidsgordel van aaneengeregen kettingen. Een uur later was de verf droog, kledde ik me aan en ging ik naar huis, naar mijn bruidegom. Dit was mijn geschenk aan hem. Ik liet hem me uitkleden.

'Wow,' zei hij en hij deed een stap terug. Ik bloosde en daar gingen we. Al op mijn huwelijksdag besepte ik dat de kleirode kleur die de hartstocht met kronkelende lijnen op mijn lichaam verbeeldde zou vervagen tot er niets van over was.

Een jaar geleden is hij weggegaan. Hij liet niet van zich houden. Niet zoveel als dat ik van hem hield. Eigenlijk wilde hij een vrouw die niet van hem hield en bij wie hij zijn idee over zichzelf, namelijk dat hij niet veel waard was, in stand kon houden om vervolgens oorlog te kunnen voeren uit woede over dat idee. Hij was voortdurend in oorlog met zijn realiteit. Dat was mijn uiteindelijke analyse. Het besef dat er van hem gehouden werd kwam hem zo bespottelijk voor dat hij er alles aan deed om die liefde kapot te maken, waarna hij het weer tot leven kon wekken. Het was een verslavingsgevoelige man. Behalve aan drank en drugs was hij ook verslaafd aan drama, pijn en op een bepaalde manier aan mij. Na een ruzie lag hij aan mijn voeten en kustte de grond waarop ik liep. Hij verafgoodde me en hij vervloekte me. *And*

I returned the favour. We hielden elkaar gevangen in een wurg-greep van liefde en haat, waarbij ik dacht dat de liefde altijd overwon en altijd sterker zou zijn. Ik wist dat hij van me hield en dat hij een man was die zijn pijn en verdriet op mij projecteerde en ik ging daar zo goed mogelijk mee om. Ik was door de jaren heen behendig geworden in het afweren van aanvallen en in het wegduiken voor rondvliegend serviesgoed. Omdat ik begreep dat hij niet mij wilde raken: hij wilde iets van zichzelf weggooien, hij moest iets kwijt, hij wilde ergens vanaf. Bij zijn nieuwe vriendin hoopte hij soelaas te vinden. Een kakelverse toekomst vol beloftes. Wij hadden geen beloftes meer. Wij hadden onze beloftes ingelost, wij wisten van elkaar wat we konden verwachten en vooral wat we niet konden verwachten. Vooral dat laatste kan desillusionerend, maar ook een opluchting zijn. Het geeft voldoende rust om het leven te omarmen precies zoals het is. Gelukkig ben je als je vrede hebt met de realiteit, precies zoals hij is. Maar hij kon de vrede niet aan. Hij wilde altijd beter, anders en verder. En dat projecteerde hij ook op mij. Met alle gevolgen van dien.

Natuurlijk had ik nadat hij me voor het eerst een klap had gegeven weg moeten gaan en had ik hem op straat moeten gooien als hij dronken, stijf van de coke en met bloed besmeurd van een vechtpartij thuiskwam. Ik bedacht excuses voor zijn gedrag. Hij kon er niets aan doen. Hij meende het niet zo. Ik zag in hem een huilend, eenzaam jongetje dat ik wilde redden. De waarheid is (de waarheid kruipt naar boven en dringt zich onverbiddeijk aan je op wanneer je twee weken in bed ligt, wanneer je jezelf afsluit voor prikkels van buitenaf en je alleen bent met jezelf, wanneer je ligt uit te zieken van je eigen leven, wanneer alles wat troebel maakt naar de bodem zakt en de gladde, rustige vijver je in zijn weerspiegeling laat zien wie je bent. Het is best interessant om jezelf zo van heel dichtbij te observeren. Blijkbaar is er iemand die voelt en iemand die observeert), de waarheid is: ik hield te veel van mijn rol in zijn leven. Mijn rol van verpleegster, van steun en toeverlaat, van verzorgster, van sterke vrouw achter de bijzondere man. Dat straalde ook op mij af. Het maakte mij ook

bijzonder. Ik hield hem drijvend en daar was ik trots op, daar ontleende ik mijn eigenwaarde aan. Ik voelde me heel belangrijk en reuze geliefd als hij bij me wegkroop na een van zijn donkere, destructieve periodes en in mijn oor fluisterde dat ik het fijnste mens was dat hij kende. In tijden van oorlog was hij uiteindelijk ook mijn oase, de man die afhankelijk van mij was om het simpele feit dat geen enkele weldenkende vrouw het met hem uit zou houden. Het gaf mij een superieur gevoel. Mijn identiteit hing aan de woorden: 'Jij hebt mij nodig, dus ik besta.' Het is een wonder dat er nog geen filosoof is geweest die deze woorden heeft gedeponereerd.

Na een weekendje Parijs stapte ik uit de trein. Hij kwam me ophalen, aangeschoten met een sigaret in zijn hand. Hij was nerveus. Ik stond nog niet eens met twee voeten op het perron of hij had me al verteld dat hij niet meer van me hield. Hij was verliefd geworden op een ander. Ik stond met knikkende knieën op het perron. Ik mocht in het huis blijven wonen. Hij had gedurende het weekend dat ik weg was al zijn spullen weggehaald. Ik kwam thuis in een halfleeg huis. Alles wat hem dierbaar was had hij meegenomen. Ik keek door het raam naar de tuin. De Vlaamse gaai die altijd in de vijver badderde hield zijn kop scheef. Ik schreeuwde en hij vloog op. Ik viel flauw en werd ziek van verdriet. Ik heb twee weken in bed gelegen. Zonder te huilen, zonder te praten, met maar één wens: dat ik dood zou gaan. Ik heb nooit eerder zelfmoordneigingen gehad en ik was te ziek, lichamelijk en geestelijk te verzwakt om zelfs maar een echte poging te ondernemen, dus het bleef bij een wens. Het was misschien niet eens een wens om te sterven, meer een wens om niet langer te leven. Om niet verder te hoeven. Ik was op. Ik kon niet meer. Ik moest uitzielen. Uitzielen van het leven dat ik tot dan toe had gehad.

Ik besepte dat ik leefde onder het motto: 'Eens zal het perfecte komen.' Het was een meisjesboek dat ik als kind in de boekenkast van Sonja had zien staan. Compleet met getekend omslag in de traditie van Rie Cramer. Ik heb het nooit gelezen, maar ik was

ge fascineerd door de titel en de cover. Het omslag liet een vrouw zien die naar een man tuurde die in de verte in de touwen aan een berghelling hing en vrolijk zwaaide. Mooier is de emotioneel afwezige man nooit meer verbeeld.

Het accepteren van het leven precies zoals het is, maakt een einde aan het lijden, volgens het boeddhisme. Het was het proberen waard. Ik nam het ferme besluit mezelf en mijn leven te accepteren precies zoals het was en reciteerde in gedachten zo veel mogelijk de mantra 'het is goed zoals het is.' Dat zorgde voor rust en ontspanning. Opeens was ik daar waar ik niet weg hoefde. Ik was gelukkig waar ik was. En ik besloot voor mezelf te gaan doen wat ik jaren voor een ander had gedaan. Namelijk het vuur uit mijn sloffen lopen. Ik besloot het vuur uit mijn sloffen te gaan lopen voor mezelf. Jarenlang heb ik in tijden van uitgesteld geluk geleefd, in de hoop dat mijn man zou veranderen, in de hoop dat er een wonder zou gebeuren waardoor er van de ene op de andere dag een magische draai aan mijn leven zou worden gegeven en alles goed kwam. Ik heb een zwartleren armbandje omgedaan om mezelf eraan te herinneren dat ik mezelf de tijd zou geven om te rouwen en te herstellen. Ik heb een foto van hem uit onze verkeringstijd laten vergroten op posterformaat en aan de muur gehangen. Die foto heb ik gemaakt tijdens een weekend in Londen toen we net verliefd waren. Hij lag aan mijn voeten. Hij kuste de grond waarop ik liep. Op die foto heeft hij halflang haar en bakkebaarden. Hij kijkt in de lens zonder de lens te zien. Het was het moment nadat ik klikte dat hij zich realiseerde dat ik een foto had gemaakt. Zijn blik is dromerig maar ook vastbesloten, niet geplooid naar degene die de foto maakt, zijn gezicht is van zichzelf. Hij waant zich onbespied. Dan is hij op zijn mooist. Deze man was nooit gestopt met van mij te houden. Dit was de man die verliefd op mij werd en zich alles liet vertellen en in mij de muze vond die hij zocht. Deze man zou mij nooit hebben verlaten voor een andere vrouw, hij zag niemand anders. Hij zag alleen mij. Ik was zijn engel, zijn muze, zijn liefde, zijn vrouw. Naar die foto van 30 bij 40 kijken was troostrijk. Via die foto wandelde hij de

kamer in, zoals ik me hem het liefst herinnerde en daarbij besefte ik ook dat die man al heel lang niet meer in mijn leven was. Alle ruzies waren bedoeld om die man terug te vinden. Maar alles gaat voorbij en dat is misschien wel de moeilijkste werkelijkheid van het leven.

En ja, ondanks het feit dat ik verliefd ben op iemand anders doet het nog steeds pijn als ik erover praat. En in de vraag ‘Hoor je nog weleens wat van Robbert?’ bespeur ik een ongevoeligheid naar mijn pijn die ik slecht verdraag.